

Nr 42.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1949/50.

(1:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkterna 56, 92, 119 och 166) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1949/50 beräkna följande anslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond, förslagsanslag	kronor 18 872 000
Marinens delfond, förslagsanslag	» 7 400 000
Flygvapnets delfond, förslagsanslag	» 13 000 000
Befästningars delfond, förslagsanslag	» 6 200 000

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 71, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 februari 1949, föreslagit riksdagen att dels godkänna vid nämnda statsrådsprotokoll såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1949/50, dels ock för samma budgetår under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond	kronor 19 614 000
Marinens delfond	» 6 746 000
Flygvapnets delfond	» 12 215 000
Befästningars delfond	» 7 337 000

Från och med budgetåret 1940/41 redovisas huvuddelen av försvarets fastigheter å en särskild i rikshuvudboken uppförd kapitalfond, numera benämnd försvarets fastighetsfond. Denna fastighetsredovisning omfattar dock icke fastigheter av enbart kulturhistoriskt värde. Sedan i enlighet med beslut av 1943 års riksdag vissa av försvarets fabriker organiserats såsom statligt affärsverk, varvid fabrikernas tillgångar och skulder från och med budgetåret 1944/45 upptagits till redovisning å en särskild kapitalfond, benämnd försvarets fabriksfond, ha vidare de av fabrikena disponerade fastigheterna från samma tidpunkt överförts från fastighetsfonden till fabriksfonden.

I enlighet med förslag i propositionen 1948:157 (riksdagens skrivelse nr 169) har under försvarets fastighetsfond från och med den 1 juli 1948 inrättats en ny delfond, benämnd Befästningars delfond, för redovisning av försvarets befästningar och bergrumsanläggningar med undantag av å flygfälten befintliga befästningar. Dessa senare redovisas under en särskild delpost under flygvapnets delfond, å vilken delpost jämväl flygfälten med tillhörande anläggningar i övrigt redovisas.

Försvarets fastighetsfond består efter 1948 års riksdagsbeslut av fyra del-fonder, nämligen arméns delfond, marinens delfond, flygvapnets delfond och befästningars delfond.

I fråga om fastighetsfondens ställning per den 30 juni 1948 må fram-hållas, att kapitalbehållningen uppgick till, i avrundade tal, under arméns delfond 216 217 000 kronor, under marinens delfond 100 280 000 kronor och under flygvapnets delfond 145 651 000 kronor.

I detta sammanhang må erinras, att den för budgetåret 1947/48 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 42,727 miljoner kronor. Inkom-sterna beräknades till detta belopp och utgifterna och överskottet till res-pektive 24,477 och 18,250 miljoner kronor. Utfallet av staten framgår av en i budgetredovisningen för budgetåret 1947/48 (s. 196 och 197) intagen sam-manställning. Enligt denna har fondens överskott uppgått till 17 678 583 kro-nor 59 öre, som tillförts statsregleringen.

I propositionen 1948: 157 med *förslag till stat för försvarets fastighets-fond* för budgetåret 1948/49 m. m. behandlades, bland annat, ett av 1946 års militära fastighetsutredning framlagt förslag i fråga om redovisningen av in-komster av övnings- och skjutfält samt flygfält. I anslutning till förslaget förordades i propositionen, att från och med budgetåret 1949/50 under envar av arméns, marinens och flygvapnets delfonder skulle upptagas en särskild del-post för inkomster av övnings- och skjutfält samt att inkomster av flygfält skulle redovisas under inkomstiteln Diverse inkomster. Riksdagen hade intet att erinra mot vad sålunda förordats. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t i samband med fastställande av stat för fastighetsfonden för bud-getåret 1948/49 föreskrivit, bland annat, att de sålunda beslutade grunderna för redovisning av inkomster av övnings- och skjutfält samt flygfält skulle tillämpas vid uppgörande av förslag till stat för fastighetsfonden för bud-getåret 1949/50.

Medelsbehovet för *reparation och underhåll* av försvarets byggnadsbestånd, med undantag av vissa anläggningar av speciell karaktär, har under senare år beräknats i enlighet med de principer, som förordades i propositionen 1945: 180 med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1945/46. Dessa principer skola enligt 1948 års riksdagsbeslut tillämpas även i fortsättningen. För beräkning av reparations- och underhållskostnaderna beträffande befästningar, bergrumsanläggningar, övnings- och skjutfält, flyg-fält samt hamnanläggningar ha dock fastställts i vissa avseenden ändrade grunder. Medelsbehovet för reparation och underhåll av försvarets byggnads-bestånd, med undantag av vissa anläggningar av speciell karaktär, beräknas principiellt till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje sär-skild fastighet.

I överensstämmelse med de av 1948 års riksdag beslutade grunderna för beräkning av reparations- och underhållskostnader skola från och med bud-getåret 1949/50 under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader upptagas särskilda delposter, avseende dels löpande underhåll av övnings-

fält m. m., dels iståndsättning av jordbruksfastigheter. Under flygvapnets delfond skall dessutom upptagas en särskild delpost för underhåll av flygfält m. m. Underhållskostnaderna för övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter skola bestämmas efter uppskattning för varje särskilt budgetår. Underhållskostnaderna för flygfält beräknas i viss relation till anläggningsvärdet, varvid för flygfälten med därå befintliga rullbanor och andra för flygverksamhetens bedrivande omedelbart avsedda anordningar skall tillämpas en underhållskvot av 1,5 % av anläggningsvärdet per den 1 juli 1946, medan underhållskvoten för å flygfälten befintliga befästningsanläggningar skall beräknas efter 0,5 %. Samma kvot tillämpas beträffande befästningar i övrigt.

Slutligen skola från och med budgetåret 1949/50 jämväl marinens hamnanläggningar undantagas från den procentuella beräkningsmetod, som användes för beräkning av underhållet av huvuddelen av försvarets fastighetsbestånd. Underhållsmedel för dessa anläggningar skola fastställas efter individuell uppskattning och medel anvisas å särskild delpost under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m.

Under titeln *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler* redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas i princip så, att en förräntning efter 4 % erhålles å det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet att i form av överskott tillföras riksstatens inkomstsida.

I statförslaget för nästa budgetår ha ersättningarna för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår föreslagits skola beräknas för arméns delfond till 19 614 000 kronor, för marinens delfond till 6 746 000 kronor, för flygvapnets delfond till 12 215 000 kronor och för befästningars delfond till 7 337 000 kronor, eller tillhopa 45 912 000 kronor. Vederbörliga anslag i riksstaten ha uppförts i överensstämmelse härmed.

Beträffande grunderna för redovisning av inkomster under *Hyor och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden*, *Inkomster av övnings- och skjutfält* och *Diverse inkomster* har departementschefen erinrat om att inkomster av övnings- och skjutfält samt flygfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter hittills redovisats såväl under inkomstiteln Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden som under titeln Diverse inkomster. Från och med budgetåret 1949/50 skola samtliga inkomster av övnings- och skjutfält upptagas till redovisning under en särskild inkomstitel, benämnd Inkomster av övnings- och skjutfält. Under de olika delfonderna skola härvid upptagas särskilda delposter för inkomster av jordbruksfastigheter (arrenden m. m.), inkomster av skogsfastigheter (skogsavverkning, varvid endast nettobeloppet upptages) och övriga inkomster (grusavverkning m. m.). Inkomster av flygfält skola redovisas under flygvapnets delfond under en särskild delpost under inkomstiteln Diverse inkomster.

Det *överskott*, som skall tillföras riksstatens driftbudget, skall fortfarande såsom hittills varit fallet beräknas till 4 % å det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I enlighet med riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1949/50 har departementschefen beräknat överskottet å försvarets fastighetsfond för arméns delfond till 7 800 000 kronor, för marinens delfond till 3 800 000 kronor, för flygvapnets delfond till 5 700 000 kronor och för befästningars delfond till 1 500 000 kronor. Överskott att tillföras riksstatens driftbudget har således beräknats till 18 800 000 kronor. Denna uppskattning av överskottet har legat till grund för den förut förordade beräkningen av ersättningsanslagen.

Utskottet. Den verkställda beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår för reparation och underhåll av huvuddelen av försvarets byggnadsbestånd har skett enligt den av 1945 års riksdag godkända s.k. procentuella beräkningsmetoden. Befästningar, berggrumsanläggningar, övnings- och skjutfält, flygfält samt hamnanläggningar ha i överensstämmelse med av 1948 års riksdag beslutade grunder undantagits från förenämnda beräkningsmetod, därvid underhållskostnaderna bestämts efter uppskattning utom beträffande flygfält, befästningar och berggrum, i fråga om vilka motsvarande kostnader beräknats i viss relation till anläggningsvärdet. De på grundval härav verkställda kalkylerna ha icke givit utskottet anledning till erinran. Vid sin granskning av den gjorda beräkningen i övrigt av den av Kungl. Maj:t föreslagna staten för försvarets fastighetsfond har utskottet icke heller funnit något härvidlag vara att invända. Utskottet tillstyrker alltså det framlagda statförslaget, varav följer att ersättningsanslagen under vederbörliga delfonder böra uppföras med av Kungl. Maj:t åskade belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 februari 1949 såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1949/50;

b) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond* för budgetåret 1949/50 under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen under

Arméns delfond.....	kronor	19 614 000
Marinens delfond.....	»	6 746 000
Flygvapnets delfond	»	12 215 000
Befästningars delfond	»	7 337 000.

Stockholm den 18 mars 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 41.